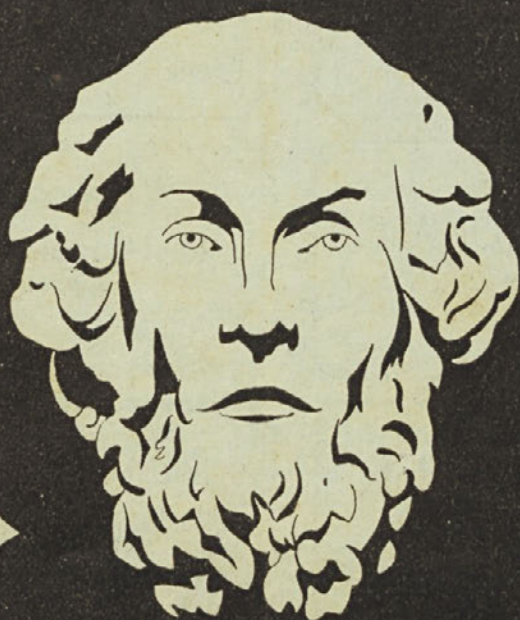

NUNC
AUTEM
MANENT
FIDES,
SPE,
CHARITAS:

TRIA
HAEC,
MAIOR
AUTEM
HORUM
EST
CHARITAS.
1 COR XIII, 13

ZBORNIK

GLASILO SLOV. IN HRVAT. DUHOVNIKOVA V ITALIJI

Ali si storil vse, da nabereš čim več
udov za **GORIŠKO MOHORJEVO**
DRUŽBO?

Kako boš v prihodnje več storil?

RESTAVRACIJA
PRI TREH KRONAH

v Gorici, Gosposka ulica.

Točna postrežba.

LUDVIK ZOTTER

Brivski in damski salon

TRAVNIK 17

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist
za ustne in zobne bolezni

Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

Anton Breščak

Gorica — Gosposka ulica štev. 14

Največja zaloga pohištva v deželi.

Lastna delavnica. Točna potrežba.

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

Anton Koren nasl. - Gorica

najstarejša goriška tvrdka specializirana s
češkim porcelanom - šipami - emajlom in
stekleno posodo.

JOSIPINA PODGORNIK

RESTAVRACIJA (CENTRAL)

v GORICI, CORSO VERDI 32

Se priporoča p. t. rojakom. — — —

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Podružnica v Gorici, Corso Verdi - Trgovski dom

Brzjavni naslov: Ljubljanska banka.

Uradne ure od 8.15 do 12 in od 3 do 5.

Vrši vse bančne posle najkulantneje in najbolj točno!

Delniška glavica
25 milijonov din.

Reserva 15 milijonov
nov dinarjev.

JOSIP CULOT

Gorica - Raštelj 2

Velika zaloga igrač, cerkvenih predmetov,
galanterije ter športnih predmetov.

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin.

Ascetično zrno.

Regi regum.

*Suscitabit Deus coeli regnum quod
comminuet et consumet universa regna,
et ipsum stabit in aeternum.*

*Dabit illi Dominus Deus sedem David,
patris ejus: et regnabit in domo Jacob in
aeternum, et regni eius non erit finis,
alleluja.*

*Jesum Christum, Regem regum: Venite
adoremus.*

*O Christe, Princeps Pacifer,
Mentes rebelles subjice,
Tuoque amore devios
Ovile in unum congrega.*

—
*Te nationum Praesides
Honore tollant publico,
Colant magistri, judices,
Leges et artes exprimant.*

*Fratres: Gratias agimus Deo Patri, qui
dignos nos fecit in partem sortis sancto-
rum in lumine, qui eripuit nos de pote-
state tenebrarum, et transtulit in regnum
Filii dilectionis suae.*

V. V.:

Oficij in maša in festo D. N. J. Chr. Regis.

Novi praznik, ki je festum primarium, duplex primae classis, bomo obhajali s posebnim oficijem in s posebno mašo. Oba formularja sta bila potrjena 12. dec. 1925 in sta izšla v zadnji številki Acta Apostolicae Sedis 1925.

Oba formularja sta silno lepa, genljiva. Ker je nam ukazano, da bomo morali ljudstvo s posebnimi govori pripraviti na ta praznik, bomo poleg papeževe enciklike, ki je v goriškem Foliju na kratko objavljena, in poleg goriškega postnega pastirskega lista v besedilu za oficij in mašo našli za to najprimernejše gradivo.

Krasne so antifone in I. Vesperis. N. pr. prva: *Pacificus vocabitur, et thronus ejus erit firmissi-*

mus in perpetuum. Koliko zveličanskega upanja boš lahko iz teh besed vlił v srca poslušavcev! Psalmi so nedeljski, le zadnji je 116.

Capitulum je iz Coloss. 1, 12—13. Ali se ne boste topili v solzah hvaležnosti do Kristusa Kralja ti in tvoji poslušavci, če boš govoril o teh Pavlovih besedah!

Hymnus — zasluži to ime — ima 8 kitic. Druga vrstica zadnje kitice (Jesu, tibi sit gloria) se glasi: *Qui sceptrum mundi temperas. Koliko je v teh besedah!*

Hymnus v matutinu ima 7 kitic. Antifone so v vsch nokturnih lastne. Dovolj materije za premišljevanje in pridiganje.

Lekcije v I. nokturnu so zopet iz lista do Košanov, in sicer Cap. 1, 3—23. Lahko poiščeš v sv. knjigi. Responsoriji iz videnj prerokov.

Lekcije II. nokturna so vzete iz papeževe okrožnice o Kristusu Kralju. Precej dolge.

Lekcije III. nokturna so iz homilije sv. Avgustina. Krajše; Lectio IX. de hom. Dom. occ.

Ad Laudes so zopet lastne antifone, zopet za 5 meditacij, za 5 pridig. — Capitulum tu in v vsch horah iz Coloss. 1.

Pri maši je Introitus iz Apoc. 5, 12; 1, 6, Ps. 71, 1. List seveda Coloss. 1, in sicer 12—20. — Graduale: Ps. 71, 8 et 11. Dan. 7, 14. Tractus: Ps. 88, 27—28 et 30. Za velikonočni čas: Dan. 7, 14, Apoc. 19, 16.

Evangelij iz sv. Janeza, Cap. 18, 33—37. (Pilatus izprašuje Jezusa: Tu es Rex Judaeorum?)

Offertorium: Ps. 2, 8 bo za misijonstvo navdušen duhovnik s posebnim poudarkom molil.

Praefatio — nova!

Communio je iz Ps. 28, 10 et 11. Naj prepisem: *Sedebit Dominus Rex in aeternum: Dominus benedicet populo suo in pace. Stavim, da ti bodo prišle solze v oči. Kako tudi ne; ta Kralj ima takrat po sv. obhajilu tudi v srcu mašnikovem svoj posebni prestol.*

Rad bi že slišal, kako bodo naši glasbeniki komponirali partes mobiles nove maše. Tu se bo pokazalo, kaj zmorejo. In da bi potem z naših korov vredno doneli pokloni Kralju Kristusu! (V prilogi št. 9—10 Cerkven. Glasb. najdeš partes mobiles, ki jih je čudovito lepo zložil St. Premrl. To

so zares kraljevske kompozicije, ki se bodo komu na prvi pogled zdele malo trde, a jih bo čedalje bolj užival, čim bolj se bo vanje potapljial. Op. ured.)

Da bi Kristus Kralj milostno sprejel tudi te vrstice ubogega duhovnika!

Dr. Jakob Ukmar:

Historia docet.

(Razmišljanja iz cerkv. zgodovine.)

Dalje.

6. Zopet krivoverstva in razkoli.

II.

Oportet et haereses esse (1 Cor 11, 19). Ta pogojna in relativna nujnost, ki izvira iz človeške slabosti in zlobe, iz napuha, častihlepja, poželjivosti mesa in oči, se je kazala skozi vsa stoletja cerkvene zgodovine. Nikdar ni manjkalo krivih ver in razkolov; tudi mistični Kristus je signum, cui contradicetur (Lc 2, 34) do konca vekov.

Že Pavel se je moral boriti proti krivovercem v maloazijskih krščanskih občinah. Nekateri, bili so pač Ebioniti in Nazarejci, so celo tajili božanstvo Jezusovo, kakor razvidno iz apostolovega svarila: Videte, ne quis vos decipiat per philosophiam et inanem fallaciam secundum traditionem hominum, secundum elementa mundi et non secundum Christum, quia in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter¹⁾ (Col 2, 8—9). Drugi so pa begali vernike, posebno po Galaciji, in poudarjali potrebo obreze in Mojzesove postave sploh: sunt aliqui, qui vos conturbant et volunt convertere evangelium Christi (Gal 1, 7). Čemu se pa toliko razgrevati, utrum circumcisio an praeputium? Pavlovo bistro oko je takoj videlo, da gre tu nič manj kot za

univerzalizem krščanstva, ki ima neposredno, tudi brez judovstva, sprejemati vase vse narode. Zato ne bomo apostolu zamerili, če je v tej polemiki pero pomočil v žolč: Utinam et abscindantur,²⁾ qui vos conturbant (Gal 5, 12). Včasih je pa le treba krepko povedati in Pavel bi znal biti danes duhovit sotrudnik za »beležke« po naših listih.

Krščanstvo nam nudi odgovor na težavna vprašanja o Bogu in svetu, o človekovem izvoru in cilju. Toda Bog nam je hotel razodeti samo to, kar je potrebno, da njega spoznamo, častimo in se zveličamo. Kljub razodetju in napredku znosti pa nam ostaja še veliko skrivnostnega in neprodirnega. V človeku pa tiči nekaj, kar ga mika dvigniti ta zastor in zazreti vso resnico. To je tista gnostična tendenca, ki se pojavlja skozi tisočletja in hoče imeti gnosis vseh ugank, ne samo pistis, ki lahko zadovoljuje skromne vernike. Zato pa gnoza ni le herezija drugega in tretjega stoletja, temveč spremlja krščanstvo iz početka preko srednjega veka do naših dni, seveda v različnih oblikah in pod različnimi imeni.

Gnostik je bil že Simon Magus (Act 8, 9) in njegovi privrženci, ki so bili deloma v judaistični, deloma v antinomistični (proti dekalogu) struji. Timotej se je moral v Efezu boriti z gnostiki sovražniki materije, ki da izvira ne od dobrega Boga, ampak od slabega počela, zato pa prohibentes nubere, abstinentes a cibis, dicentes resurrectionem esse iam factam (1 Tim 4, 3 et 2 Tim 2, 17). Malo pozneje so maloazijski gnostiki Jezusa razkosali: solventes Jesum (1 Io 4, 3) v polboga ali eona Kristusa in človeka Jezusa; Cerint je menil, da je prišel eon Kristus v človeka Jezusa v podobi goloba ob njegovem krstu. Drugo in tretje stoletje je posebno bogato na gnostičnih izrastkih. Grška gnoza je v Egiptu bolj antinomistična, v Siriji pa bolj dualistična, uči dvojno počelo, dobro in slabo, materija je iz slabega, torej je moralo biti Kristu

¹⁾ Corporaliter, somatikos, resnično, stvarno in bitno, ne samo virtualiter; corporaliter pa tudi, ker se je božanstvo učlovečilo.

²⁾ O da bi se ti navdušeni obrezniki enkrat do dobrega obrezali! Grški apokoptesthai = se ipsum mutilare.

sovo telo le navidezno (docetismus). Ta dualizem je najbolj strogo izveden v perzijskem maniheizmu, ki je sanjaril o kraljestvu luči in teme. Gnostiki, in sicer dualisti z manihejsko moralo in zelo anarhističnim stremljenjem so bili Albigenzi ali Bogomili v 12. stoletju. Nekaj gnostičnega in hiliastičnega imajo na sebi razne apokaliptične sekte 13. stoletja. Teozofija, antropozofija, neobudizem, christian science, to so visokodoneča imena gnoze v zadnjih desetletjih. Tudi spiritizem kot sistem z okultizmom sploh smemo semkaj šteti.

Visoko je letala stara gnoza in visoko leta moderna. Kako drzni cilji: dvigniti zastor docela, razrešiti vse uganke, dojeti Boga in svet, materijo in duha, človekov izvor in cilj, izpopolniti, oziroma nadomestiti krščanstvo v dogmatičnem in etičnem pogledu. In kaj je nudila ter nudi dejansko? Apostel je ta stremljenja že vnaprej označil: a veritate quidem auditum avertent, ad fabulas autem convertentur (2 Tim 4, 4). Fabulae, bajke, to je pravi izraz. Človek se mora danes sramovati, da je moglo človeštvo kedaj pisati o spolnem občevanju eonov, iz katerega da se je porodil demiurg svetotvorca Jahve, da so drobtinice iz kraljestva luči vklenjene v materijo ter da jih je prišel eon Kristus v dozdevnem telesu rešiti in še nebroj sličnih neslanosti. To ni več gnosis, ampak, kakor je že v naslovu obširne Irenejeve polemike³⁾ pravilno označena, pseudognosis. In to so mnogi ljudje sprejeli za resnico in verjeli. Je li to možno? Seveda, saj se isto in v še hujši meri dogaja v prosvitljenem dvajsetem veku. Kar se v naših dneh predava na teozofskih večerih in spiritističnih ter okultističnih sejah o panteističnem bogu, o perispiritu in astralnem telesu, o planetarnih izprehodih in reinkarnacijah po »karma« zakon, ⁴⁾ o kontrol-

nih duhovih medijev,⁵⁾ je tako gorostasno, brezumno in kulturnega človeka ne vredno, da nam sili rdečica v obraz, če pomislimo, da se stotisoči mestnega prebivalstva s tem resno pečajo in takim budalostim bolj kot evangeliju verujejo. Tu ni več v nevarnosti le nadnaravna vera, ampak tudi naravna pamet, in za bloda se menda zato imenuje teozofija, ker ni v njej ne Boga (theos) ne modrosti (sophia). »Abwärts geht hier der Weg zu einer Nachwelt und nicht aufwärts zum Lichte und jeder hascht nach Irrlichtern, der sich in solchen Phantastereien Licht und Erleuchtung holen zu können glaubt; ein gläubiger Christ kann da jedenfalls nicht mehr mittun.«⁶⁾ Ker se je začela širiti ta novodobna gnoza tudi med naše ljudstvo, ji moramo posvečati več pozornosti kakor do sedaj. Komur je še draga sv. vera, naj se varuje tistih tajstvenih večerov in sej. Apostel ljubezni je bil tozadevno zelo strog: Si quis venit ad vos et hanc doctrinam (scil. genuinam Christi) non affert, nolite recipere eum in domum nec Ave ei dixeritis (2 Io 10), pred gnostikom Cerintom je pa kar zbežal iz kopeli in njegov učenec Polikarp je pozdravil gnostika Markiona v Rimu kot »prvorojenca satanovega«. Ljudstvo se jih mora tembolj varovati, ker znajo, kakor nekdanji gnostiki,⁷⁾ s sv. pismom po svoje operirati. To je od nekdanj žalostna usoda biblije: hic liber est, in quo quaerit sua dogmata quisque. Tudi nima noben katoliški dnevnik ali tednik toliko citatov iz sv. pisma, kakor jih imajo nasprotni listi, kadar udrihajo proti duhovnikom in škofom.

⁵⁾ Obširno razpravlja o vseh teh stvareh Max Dessoir v knjigi Vom Jenseits der Seele, Stuttgart 1920.

⁶⁾ Dr. J. Klug, Lebensbeherrschung und Lebensdienst, B. II, Paderborn 1920, 73.

⁷⁾ Ebioniti in Nazarejci so imeli poseben evangelij secundum Hebraeos, judaistično gnostične sekte liber 4 angulorum in kerygma Petri, Markion je potvoril evang. Luke in 10 Pavlovih listov, Manihejci so imeli posebno biblijo N. Z.

³⁾ Petero knjig navadno citiranih »adversus haereses«.

⁴⁾ To je: vsako dejanje v sedanjem življenju je posledica dejanj v prejšnjem in vzrok dejanj v prihodnjem življenju.

Pastoralni pomenki.

Ivan Kovačič:

Kristus = Kralj in ženska moda. *)

»Jezusa Kristusa, Kralja kraljev: Pridite, molimo!«
Cerkv. molitev.

Predragi v Gospodu! Danes obhajamo prvič novi praznik Kristusa-Kralja. — So kralji, ki nosijo le ime kralja, ker so brez oblasti, brez sposobnosti, brez moči. Pravi kralj je le tisti, ki v resnici vlada, zapoveduje. — Tak kralj je Kristus. On je kralj kot Bog, ki je neomejen gospodar vsega vesoljstva... A kralj je tudi kot človek. Kristus se je sam imenoval kralja. Ko ga je vprašal Pilat: »Ti si judovski kralj?«, mu je odgovoril jasno in kratko: »Sem« (Mt 27, 11).

Na hribu Hohenstaufen na Württemberškem je bil v srednjem veku grad, v katerem so bili doma nemški cesarji iz rodu Staufov. Tam je bival tudi mogočni Friderik Rdečebreadec. Še dandanes se pozna v cerkvi, stoječi ob hribu, nad nekimi vrati starodaven napis, ki konča z latinskimi besedami: »Amor bonorum, terror malorum,« t. j. cesar je bil ljubezen dobrim, a strah hudobnim. — Gotovo je znamenje pravega vladarja po božji milosti to, da ga dobri ljubijo, hudobni pa proti njim tretajo.

Tudi Jezus Kr. je tak vladar, silno ljubezniv do dobrih, a pravtako strašen proti hudobnim. Poskusimo se danes o tem prepričati.

Jezus, Kralj kraljev in Gospod gospodovalcev, pa pomagaj nam!

* * *

1. — V mestecu Limpas, nedaleč od severnega morskega obrežja Španije v pokrajini Santander, imajo na glavnem altarju župne cerkve križ s Kristusovim truplom v naravni velikosti. To razpelo je že nad 200 let staro in je zaradi pretresljivega vtisa, ki ga naredi na gledalca Kristusov obraz, velika umetnina. Toda ne toliko radi umetniške vrednosti je ta Kristusova podoba zaslovela širom sveta, temveč radi pomenljivih pojavov, ki se od 30. marca 1919 na njej opažajo. Večkrat se zdi, kakor da bi Kristusovo truplo na križu oživel in zopet umrlo. Sedaj obrača Zveličar bolesi polne

oči, sedaj zopet s trnjem kronano glavo na vse strani. Truplo orosi večkrat mrtvaški pot, živo-rdeča kri priteče iz ran, zlasti izpod trnjeve krone in iz rane na prsih. Tisoči ljudi so to že opazovali: moški in ženske, častniki, zdravniki, profesorji, učenjaki in tudi popolni brezverci. Natančna preiskavanja so dognala, da je tu vsaka sleparija ali prevara domišljije popolnoma izključena. Skoro da se to da razložiti le tako, da posega Bog vmes. Vendar ni nikdo dolžan verovati v prikazni, čudeže in razodetja, ki so nova in niso navedena že v sv. pismu ali v apostolskem izročilu, — ni dolžan verovati tudi potem ne, ko jih je Cerkv. proglasila za verjetna. Le kdor gotovo spozna, da se je v tem ali onem slučaju razodel Bog, mora v to verovati. Skoro gotovo pa se ne bomo motili, ako izrazimo mnenje, da se prikazni v Limpas-u poslužuje božja Previdnost, da bi vzdramila in pretresla današnji neverni in v pregrehe pogreznjeni svet.

O da bi le zaslepljeni svet te božje pojave res tudi spoznal in prav upošteval! — V Kirnach-Villingen-u na Badenskem je izšla o tem posebna knjiga, ki je doživela že 5. izdajo. Tudi Cerkv. se je že začela za to zadevo v polni meri zanimati in je pričela te dogodke natančno preiskavati. Sicer ni še izrekla svojega končnoveljavnega mnenja, ker je v takih rečeh skrajno previdna in se noče pre-naglati. Saj je tudi prikazni v Lurdu potrdila šele po štirih letih. Doslej so pa že mnogi škofje, ki so se bavili s temi dogodki, razločno izjavili, da verujejo v nadnaravnost pojavov, in papež Benedikt XV. je podelil popolni odpustek tistim, ki obiščejo cerkev in milostno podobo v Limpas-u.

Upoštevanja vreden dokaz, da so prikazni v Limpas-u božjega izvora, so takojšnja ozdravljenja od neozdravljivih bolezni, ki so se tam zgodila.

2. — Čemu vam pa danes pripovedujem o tem in v kakšni zvezi je to z današnjim praznikom? Glejte, po podobi v Limpas-u se Jezus predstavlja svetu kot križani Kralj, ki vlada s tem, da vleče ljudi k sebi. Iz vseh krajev sveta prihajajo romarji in radovedneži, da bi videli čudovito podobo, vsak dan jih je po več tisoč. Križani Kralj je, ki ganjuje in obvladuje srca tistih, katerim podeli milost, da vidijo čudovite pojave.

Zlasti ima njegov pogled neko nepremagljivo moč. Dogaja se, da mnogi vidijo, ko gible z glavo, odpira usta, krvavi in se drugače izpreminja; a ostanejo pri tem mirni in jih nič ne gane; ko pa obrne Kristus nanje svoj pogled, jih pretrese do dna duše.

*) Ta govor je sestavljen na podlagi knjige: »Mode und Bibel«, Von Gottlieb Erbarmen, Selbst-verlag Veri, Kommissionsverlag Dorn'sche Buch-handlung, Ravensburg, Württemberg.

Dobrim in skesanim je ta pogled ljubezniv in silno genljiv. Nekdo, ki je sam ta pogled opazoval, ga popisuje takole: »Žarki milosti in usmiljenja, sočutja in izpodbude sevajo iz njegovih oči in razlivajo naokrog neko čarobnost, kateri se ni mogoče ustavljati. Videl sem, kako se je njegov pogled čez nas širil, dokler nas ni popolnoma objel, kakor če bi solnce vso obilnost svoje svetlobe čez nas razlilo... Nisem mogel iti proč, vse moje bitje se je vtopilo s silno žejo, z nepremagljivim hrepenenjem, z nadčloveško-strastnim koprnenjem v to edino ljubezen... ki je večna.«

Za grešnike, katerim podeli Bog milost, da vidijo te čudovite pojave, ima ta Kristus presunljiv in jezen pogled, ki vzbuja strah. Naj nam pojasni to le en zgled. Neki gospod, ki je bil daleč okrog znan kot brezverec in zasmehovalec vere, je prišel v Límpias z namenom, da bi tu še na poseben način pokazal svojo nevero in zaničevanje do vsega, kar je verskega. Odločil se je, na kakoršenkoli način podobo onečastiti; najbrž jo je nameraval opljuvati in se potem ponašati, češ: »Opljuval sem Kristusa, a on se ni niti ganil!« Ob času ko je bilo v cerkvi le malo ljudi, stopi hitro proti oltarju, a kar naenkrat obstane kot pribit na stopnicah pred obhajilno mizo in takoj nato se zgrudi z glasnim trščem na tla. Hitro so priskočili drugi na pomoč ter spravili nezvestnega iz cerkve ven na prosto. Zdravnik ga je skušal zopet oživiti; a trikrat se je napad zopet ponovil, dasi je bil mož po izjavi zdravnikovi zelo krepke in zdrave narave. Ko se je nazadnje vendarle zavedel, je pripovedoval: »Hotel sem priti do altarja, na katerem je podoba. Videl sem glavo nagnjeno. Ko sem prišel do stopnic, se je glava Kristusova dvignila in me pogledala s pogledom, ki ga ne morem popisati in ki me je takoj zadržal.« — Mož je povedal tudi, da so se ustnice na podobi gibale in da je videl, kako se je Kristus ločil od križa in šel proti njemu, v tistem hipu da je pa izgubil zavest. — Moža je to streznilo in ni odšel iz Límpias-a, dokler ni opravil skesane izpovedi ter vredno in s solzami v očeh prejel sv. obhajila. Priznal je, da ni čutil nikdar v svojem življenju takega dušnega miru kakor takrat.

Ako dobro premislimo čudežne dogodke v Límpias-u, lahko posnamemo iz njih, kako sodi križani Kralj o brezbožnosti našega časa. Poleg drugih koristnih naukov nam naznanjajo dogodki v Límpias-u zlasti tudi to, kakšno mnenje ima križani Kralj o novodobni ženski noši.

cerkev v Límpias-u. Komaj prestopi cerkveni prag, se zgrudi na tla, zadeta od jeznih pogledov Križanega. Prav tako se ji je zgodilo, ko je prišla v cerkev drugič. Ko je prišla notri tretjkrat, je zapazila na cerkvenih vratih razglas, ki ga je dal nabiti župnik:

»Zaradi globokega spoštovanja, ki ga zahteva neskončno Veličanstvo trikrat svetega Boga, se vsaka oseba, ki pride semkaj z globoko izrezano in prozorno obleko, pošlje ven!«

Osupla in prestrašena prebere gospa te kratke besede in zardi od sramu. Sedaj razume sveto jezo onega veličastnega pogleda, zagrne svojo nagoto s plaščem in pade skesana in objokana pred sv. Razpelom na kolena: oči Kristusove zro sedaj nanjo sočutno in odpuščajoče.

Ob drugi priliki je videla neka ženska čudovite pojave med tem ko je duhovnik molil naprej sv. križev pot. Poroča nam o njih takole: »Ko je govoril duhovnik o strahu pred ljudmi, ki nas dela tako strahopetne..., se mi je zdelo Gospodovo obličje strožje; ko je prosil radi nečistih grehov odpuščanja, se mi je zdel Jezusov obraz bolešnejši.« — Dá, boleti morajo povzročati presv. Srcu Križanega Kralja grehi mesenosti, katere tako zelo pospešuje ravno nesramna moda.

Neki zdravnik, ki je zelo slovel med svojimi stanovskimi tovariši in je priobčil že mnogo znansstvenih razprav v zdravniških listih, piše v pismu od 1. oktobra 1920: »Ko je duhovnik g. Iván Martin iz Valencije prav navdušeno govoril ter bičal strašne in pogoste pregrehe sedanjega časa, predvsem grozna bogokletstva, skrunjenje nedelj in praznikov, potratnost, nesramnost ženske noše, se je izpremenila svetla barva častite podobe v temnicio. Ravno v trenutku, ko je duhovnik izrekel v Španiji znan stavek: »Samo en centimeter večji izrezek pod vratom in samo en centimeter krajša ali ožja obleka bi imela že za posledico, da bi posegla vmeš policija«, — ravno v tem trenutku je postala Kristusova podoba skoro črna. Oči, ki so bile poprej tako mile in vdane, so se mu zasvetile v temnem ognju. Njihov pogled je postal strog in srdit, tako da so mnogi pretresljivo in vzdihujé prosili odpuščanja in delali glasno trdne sklepe, da se poboljšajo. Kakor na dano znamenje so padli na kolena. Temna barva in strogi pogled je trajal nekaj minut, dokler ni polagoma črna barva postala zopet svetla in pogled mil in vdan. Lahko trdimo, da je bil nadnaraven in čudežen pojav in ne le prevara oči...« Temna barva, ki se je razlila čez Kristusovo telo, je pomenila pač Zveličar-

3. — Neka gospa plemenitega stanu je prišla v

jevo žalost in nevoljo nad žensko obleko, četudi bi bila le za 1 cm, t. j. le nekoliko pomanjkljiva.

Predragi! Naj bi nauki Križanega Kralja v Lompas-u ne odleteli od vaših src, kakor odletijo toliko in toliko mlačnim kristjanom, — naj bi ne šli skozi eno uho notri, skozi drugo ven, ampak naj ostanejo trajno v vaših dušah in rode zveličaven sad v vašem življenju. Pomislite namreč: če je že pogled križanega Kralja tako strašan, kakšen bo šele večno pogublajoči pogled svetovnega Sodnika! Amen.

Misijonska misel.

I. K.:

Papeževa okrožnica »Rerum Ecclesiae«. ¹⁾

Potem ko je Pij XI. izdal okrožnico o Kristusu-Kralju, je pač naravno, da skrbi, naj bi se Njegovo kraljestvo razširilo. Kako je Pij XI. navdušen za misijone, je posebno pokazal z vatikansko misijonsko razstavo. Vendar je iznenadilo, da je ta okrožnica tako hitro izšla. Datirana je 28. februarja.

Tudi ta okrožnica je precej dolga. Ima dva glavna dela: prvi del govori o pospeševanju misijonov doma, drugi v misijonskih krajih.

Najpoprej sv. Oče poudarja, da je sv. Cerkev vedno skrbela za širjenje sv. vere, kar je njena dolžnost. Uspehi so bili različni. Po okrožnici Benedikta XV. »de fide catholica per orbem terrarum propaganda« se je skrb za misijone poživila.

Pij XI. dela za misijone, odkar je papež. Spominja zlasti na preureditev Družbe za širjenje sv. vere, na vatikansko misijonsko razstavo in na misijonski muzej v Lateranu. Kliča na pomoč škofe. Priporoča molitev, in sicer stalno molitev: consuetudinem ac stabilem perpetuumque usum, n. pr. pri rožnem vencu in drugih pobožnostih. Posebno naj molijo za misijone otroci in redovnice.

Vojska je misijonom dosti škodovala. Zato trebo toliko več delati za misijone. Okrožnica priporoča duhovsko Misijonsko zvezo, Družbo za širjenje sv. vere, sv. Detinstvo in Družbo sv. Petra za domače misijonske duhovnike.

V drugem delu se papež obrača na misijonske

škofe ter njim in misijonarjem čestita, da se je delo v misijonih tako poživilo. Čeprav je že Benedikt XV. misijonarjem dal modra in izvrstna navodila, vendar dostavlja Pij XI. »quid de quibusdam rebus sententiamus«.

Skrb za domače duhovnike je pred vsem potrebna. Ta odstavek je precej dolg. Iz njega vidimo, kake napake vladajo zastran tega. Sv. Oče govori obzirno, pa odločno. Če bodo njegov glas slušali, napoči v misijonskih deželah nova doba cerkvene zgodovine. Ustanovili bodo lahko redno hierarhijo z domačimi močmi.

Dalje govori o dolžnostih misijonskih predstojnikov, »ut religiosas ex utroque sexu sodalitates indigenas instituat«. Enako: »catechistarum multiplicari numerum«.

Izrecno priporoča vpeljavo kontemplativnih redov v misijonskih deželah. Kaže za vzgled trapištovski samostan v ap. pekinškem vikariatu, v katerem je skoro 100 trapistov, večinoma Kitajcev.

Sledi nova parola: naprej! »Longius, per mansiones, procedite«.

Misijonarjem bodi zgled Jezus, ki je bolnike ozdravljial in otroke ljubil. Torej posebna skrb za bolnike in prijaznost do otrok.

Ni treba za sedaj prevelikih in razkošnih katedral in rezidenc. (Poročevavec se je na vatikanski misijonski razstavi čudil nad nekaterimi velikanskimi misijonskimi stavbami. Tudi v misijonskih listih se vidijo včasih slike poslopj, da se zdi, kot bi bile naše cerkvice in naši farovži bolj misijonski. Zahvaljen sv. Oče za odkritosrčno besedo!)

Ustanavljati treba šole, povsod nižje, pa tudi višje in obrtne. »Ne optimates regionis, eorumque subolem, neglegatis«.

Kjer posamezne misijonske družbe ali redovi ne zmorejo odločenih jim pokrajin, naj iščejo pomoči pri drugih družbah in redovih. »Meminerint, se territoria Missionum non lute quodam proprio ac perpetuo accepisse, sed ad Apostolicæ Sedis nutum habere«. Zato bo sv. Stolica, ako bo potreba, pokrajine odkazala drugim družbam, ali jih razdelila in nove prefekture drugim misijonarjem ali domačim duhovnikom izročila.

Se en poziv na delo in prošnja do Kraljice apostolov ter za sklep blagoslov.

Upajmo, da bo ta okrožnica zopet mnogo koristila. Kar se nas tiče, bomo vse papeževe odredbe z veseljem držali. Mislim, da bi bilo prav, ako bi zlasti mi duhovniki pristopili od kraja v papežev Opus S. Petri.

¹⁾ Ta okrožnica je izšla v slovenskem jeziku kot 4. zvezek Misijonske knjižnice. Slišali smo, da jo dobijo iz Ljubljane vse cerkve.

Težje reči so naložene misijonarjem. Bog jim daj dovolj ponižnosti, da bodo papeževa naročila sprejeli in slušali. Bog obudi obilo domačih poklicev!

Ko boš bral drugi del, pomisli tudi, kaj bi se dalo obrniti na naše kraje, ki so v nekaterih ozirih tudi nekaka misijonska dežela.

Misijonski teden.

V Bergamu je bil od 15. do 23. septembra misijonski teden za škofijske delegate U. M. Cl. Gorjenje Italije. Udeležil se ga je tudi naš škofijski delegat. O poteku zanimivega tečaja bomo poročali obširno prihodnjič. Za danes povemo samo to, da šele v luči dela, ki ga vršijo za misijone drugod, spoznamo, kako mrzli smo mi in kako nujna je potreba, da svoje delo postoterimo.

Voditelj Marijinih družb.

Alojzij Filipič:

Alojzijeve slavnost in mladeniške Marijine družbe.

(Referat na zadnjem sestanku
voditeljev. Nadaljevanje.)

Če imamo primeren prostor, moramo fante, ki smo si jih na tihem zabeležili, tam zbrati. Za to ne bo zadostovalo oznanilo, ampak povabiti boš moral vsakega posebej. Ker so začetkoma strašljivi, ne smemo obupati. Don Boscu so fantalini parkrat utekli, celo rjuhe so mu pokradli in šli z njimi. Njegova mati ga je kregala in se jezila — on je pa vztrajal, dokler ni delo res tako začelo, da je potem tudi šlo.

In ko bomo imeli fante zbrane — kaj jim porečemo, kako začnemo? Glejte, imamo, hvala Bogu, bukvice, ki so zlata vredne, bukvice, kakor si boljših niti misliti ne moremo, ki so prav v ta namen tako zložene, da ni treba drugega, nego jih vzeti v roke in jih fantom lepo, jasno in razločno prebrati. Te bukvice silno olajšajo duhovnu breme in so obenem tako lepo, resno in mikavno spisane ter z ocvirki in smetano zabeljene, da jih fantje kar sproti požirajo. Treba jih je le tako čitati, da ohranijo izvirno gibčnost

in šegavost, in seveda tudi tu pa tam kaj opomniti in razložiti, na koncu o prebrani tvarini debatirati — in težko delo je pri kraju.

Te bukvice so svénika Kalana »Fantič le gori vstan!« Ta knjižica posveti fantu v glavo in mu seže potem tudi v srce tako, da, ko mu stavi ob koncu vprašanje: »Torej, kaj, ali se ne bi vpisal v to lepo Marijino Kongregacijo?« — fantič res skoraj ne more več reči, da ne.

Če zna voditelj s fanti vmes katero zapeti, je seveda še bolje! Pa ne samo posvetnih, ampak še rajši nabožne! Fantje tudi te radi pojejo, če se jim nudi lepa priložnost. Če bi se pa kje nabožno petje kot tako smatralo za manj vredno kot posvetno, bi to bilo znamenje, da tam pravega Kristusovega duha ni in da bi se tam gotovo zastoj gradila Marijina družba.

7. Ti sestanki tvorijo nekako neprisljano kandidaturo. V teh odločilnih dnevih pa, ko preživlja kongregacija prve krize, je treba, da voditelj mnogo moli, da v ta namen opravi kako sv. mašo, da ukaže nedolžnim otrokom, naj v ta namen molijo itd. Razen Marije, glavne zavetnice, je dobro moliti tudi k sv. Jožefu, sv. Alojziju, sv. Stanislavu in posebno k sv. Tereziki Deteta Jezusa. Več ko čudno, če bi vse to nič ne izdalo. Tudi Kristus je pred odločilnimi trenutki molil za svoje apostole, posebno za glavo: »Ego rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua.«

Kandidatura naj traja po pameti in po razmerah. Od pravil se sicer ne smemo preveč oddaljevati, pa tudi ne suženjsko nanje prisegati, morda stvari na škodo. Zmeraj ostane resnično: littera occidit — spiritus est, qui vivificat.

8. Preden je dal Kristus ključke iz rok, je hotel vedeti, komu jih da. Slovesno je vprašal ne enkrat, ampak trikrat: »Simon Joannis, diligis me? diligis me plus his?« In šele ko mu je Peter javno in slovesno zatrdil: »Gospod, ti vse veš, ti veš, da te ljubim!« — šele tedaj je bila stavba Cerkve dovršena, šele tedaj je izgovoril zadnje besede: »Pasi moja jagnjeta, pasi moje ovce!« To pomeni, da naj imajo

kandidati pred sprejemom duhovne vaje, če je le mogoče. Njih ljubezen in gorečnost mora priti tedaj do vrhunca. Takrat se jim lahko pove še zgodba Gedeonovih vojščakov za zgled: vsi plašljivci, mehkužneži, neznačajneži — odstopite! Kar jih pa potem ostane, se smeš nanje zanesti, da so možje. Več bo opravila čestica teh, ko trume polovičarjev in omahljivcev.

9. Obred sprejema sam bodi nad vse slovesen. To veliko izda in navduši tudi okolico. Kake spremembe naj se vpeljejo glede sprejema, znakov itd. bereš lahko v »Voditelju«. Glavno bodi to, da ostane dan sprejema fantom res najlepši dan v življenju. Spomin nanj naj jih bodri in krepi v bojih in skušnjavah in vsa srenja naj čuti, da je le pri Bogu mogoče pravo veselje.

Dobra dekleta rada pomagajo pri zaljubljanju ob teh prilikah in so vesela, da se dobe korajžni fantje, ki se Marije in Jezusa ne sramujejo, ampak jima srčno in zvesto služijo.

10. Ko je taka kongregacija srečno ustanovljena, se z vsem srcem lahko zaopje zahvalna pesem, ker je storjeno veliko delo. Fantovske Mar. družbe namreč ni težko voditi. Ženske so bolj sitne in malenkostne — fant se pa dolgo brani, ali ko je vprežen, drži in pelje. Tudi je za duhovnika občevanje s fanti lažje. Ko se ga tako privadijo, da mu začnejo zaupati svoje skrivne slabosti in težave, je ž njimi pravo veselje.

11. Da se ima družba kam nasloniti, je dobro, da se tudi pri mlajših možeh začne agitacija za kongregacijo. Šele ko se posreči tudi to postaviti na noge, je stavba dovršena: naraščaj, mladeniči, možje. Tako se prekvasi počasi vsa vas in vpelje v njo pravo krščansko življenje.

Da se ta lepa organizacija ne podere, naj bo voditelj sam zvest družbenik in sam natančno opravlja dnevne molitve, ki so v kongregaciji predpisane. To pri naša blagoslov družbi.

Še prav veliko bi se dalo o tem govoriti in pisati, a naj zadostuje le še opomba, da je vse odvisno samo od naše dobre volje: hočemo li vzeti to sicer težko, a tudi sladko breme nase ali ne. Če ga vzamemo,

nam Marija na zadnjo uro to tisočero povrne. »Qui elucidant me, vitam aeternam possidebunt!«

Shod na Planinski gori.

Na Planinski gori smo priredili 12. in 13. sept. slovesen shod Marijinih družb iz dekanij Postojna, Trnovo, Jelšane, Hrušica. Zbralo se je 1000 deklet. — Dne 12. sept. popoldne so nekatere (430) obiskale Postojnsko jamo. Vstopnina je bila znižana od 15. L na 2 L. Zvečer je bilo po kratkem uvodnem govoru in litanijah sklopično predavanje o misijonih (J. Kalan). Zjutraj 13. sept. ob 6. uri govor: Marija in misijoni (Smolnikar), ob 9. uri: Marijina hči in misijoni. Po končani cerkveni slovesnosti je imela biti še igrice Marijinega vrtca in dvodejanka, ki bi jo igrala hrenovška M. dr., pa je pričelo rostiti, bali smo se dežja, zato je v kratkem, šegavem, a poučnem govoru g. župnik Gorše zaključil prirediteljev. Udeleženkam se je dala prilika, udeležiti se sv. leta.

Srečko.

Prosvetno delo.

Nadškof dr. Ivan Šarič:

Za Katoličko Akcijo.¹⁾

Zamoljeni smo sa više strana, da opet progovorimo o Katoličkoj Akciji i za Katoličko Akcijo. Učinit ćemo to, a imajući jedino na pameti onu Pape Pija X.: »Instituire omnia in Christo«, i držeći se devize Pape Katoličke Akcije: »Pax Christi«.

¹⁾ Presvetli gospod nadškof in metropolit Vrhbosanski dr. Ivan Šarič je znan kot prvoboritelj Katoliške akcije na Hrvatskem. Naprosili smo ga, naj bi nam dovolil ponatisniti brošuro, ki je izšla letos pod gorenjim naslovom. Dne 3. septembra nam je presvetli vladika poslal zelo ljubezno pismo, v katerem nam ponatis z veseljem dovoljuje in nas obenem s sveto gorečnostjo bodri, naj napravimo, kar je v naši moči, da se tudi Slovenci navdušimo za Katoliško akcijo, kajti: »Apostolskog duha trebamo danas kao ono u apostolska vremena.« Presv. gospodu nadškofu se toplo zahvaljujemo za dovoljenje ponatisa brošure »Za Katoličko Akcijo« in za navduševalno očetovsko pismo.

Naš prevzvišeni g. knez in nadškof dr. Frančišek B. Sedej je vzel z veseljem na znanje, da hočemo na ta način nekoliko natančneje seznaniti naše sobrate s Katoliško akcijo, ki jo je priporočil

sti in Regno Christi, i temeljeći svako svoje mišljenje na papinskim smjernicama i na izjavama onih autoriteta Katoličke Akcije, koji uvijek vjerno i savjesno, u teoriji i praksi, idu za napucima Svete Stolice, jer ona ima uvijek stalnu orijentaciju sa određenim pravcem.

1. Katolička Akcija na dnevnom redu.

Katolička je Akcija danas po svim katoličkim zemljama na dnevnom redu. O njoj se toliko i piše i govori i raspravlja. I ona, pored svih zapreka, sve se više širi na sve četiri strane svijeta. Naš Sveti Otac Pijo XI. najtoplije preporučuje Katoličku Akciju u svakoj prigodi, gotovo u svakoj svojoj besjedi.

Pa i mi moramo za katoličkim svijetom. Moramo prihvatiti ono, što nam sviđa toliko na srce stavlja veliki Papa Katoličke Akcije, Papa Pijo XI. Svi, koji smo po dužnosti svojoj pozvani, moramo i govoriti i pisati i raspravljati o Katoličkoj Akciji. Samo tako ćemo dobro upoznati Katoličku Akciju i njezinu danas toliku zamašitost i važnost za ljudsko društvo. Ako dobro ne upoznamo i sa teoretske i sa praktične strane Katoličku Akciju, onda nećemo imati jasne orijentacije u njoj, i onda se nećemo ni zagrijeti kako treba za apostolat u Katoličkoj Akciji. I ostat ćemo uvijek na istom mjestu u katoličkom pokretu. Ili bolje, nazadovat ćemo. Jer tko stoji i ne ide naprijed

i ne razvija se i ne upućuje se prema vremenu u katoličkom pokretu, taj sigurno nazaduje. I svaki naš neuspjeh, i svaki naš nesporazum, i svaki naš na putu zastoj, i svaka naša trzavica, napetost i uzbuna dolaze gotovo uvijek odatle, što smo malo i površno upućeni u stvar.

Moramo dakle dobro uočiti i proučiti Katoličku Akciju sa svake strane, da se zagrijemo za njezin apostolat, pa da i druge oduševimo za rad u Katoličkoj Akciji, a uvijek prema napucima i smjernicama, što nam ih u posljednje vrijeme jednako i sa tolikim zauzimanjem daje Sveti Otac. Nas ne treba da vodi ni talijanski, ni švicarski, ni njemački, ni belgijski, niti koji drugi tip. Nas imaju da vode samo smjernice i napuci, što ih Sveti Otac, sav zabrinut i zauzet za Katoličku Akciju, daje svemu katoličkom svijetu, pa i nama. A imperativ je današnjeg vremena svestrani rad za Katoličku Akciju. I mi ćemo ovdje iznijeti važnije razloge, što uprav vojuju za Katoličku Akciju. Razloge, što se temelje jedino na izjavama onih, koji su, napokon, *jedini pozvani, da nam autoritativno i definitivno govore o apostolatu Katoličke Akcije*. A to su Pape, Namjesnici Isusovi na zemlji. Gdje su oni, tu je istina i pravo. Njihove izjave, njihove razloge za Katoličku Akciju moramo svi do jednoga jedva dočekati i objeručke prigrliti. Ovi razlozi najbolje će nas uputiti i uvesti u

v letošnjem Folium Ecclesiasticum str. 47 tudi za slovenski del škofije.

Z objavo omenjene brošure pa bomo kar najbolj ustregli tudi vsem čč. sobratom, saj gre za stvar, ki jo imenuje sv. oče Pij XI. »nam predraga Katoliška akcija« in od katere vse pričakuje za prerojenje človeške družbe.

Skušajmo se torej čim natančneje seznaniti z duhom in ustrojstvom Katoliške akcije. Ko jo bomo dobro poznali, bomo lahko preudarjali in se razgovarjali, kaj bi mogli mi zanjo narediti. Previdnost nam narekuje, da moramo vsako reformo s preudarkom izvršiti, nikakor pa ne, da moramo oči zapirati pred važnimi smernicami, ki nam jih daje sv. Stolica in naš episkopat. Naj še pripomnimo, da se tudi naša vrla Prosvetna zveza temeljito bavi z vprašanjem Katoliške akcije.

Dodatek. Ko je bil ta članek že stavljen, smo prejeli od zbora duhovnih svetovavcev Prosv. zveze prošnjo, naj ga ne objavimo, češ, da je polemičen, da bi utegnil vzbuditi nesporazumljenja, da bi utegnil škodovati tožadavnemu prizadevanju Prosv. zveze. Po rešenem razmišljanju ga objavimo iz teh razlogov: 1., ker po naših mislih ni *polemičen* — kar je v njem *kritike*, se nanaša na hrvatske razmere — 2., ker bo do sporazuma še pomogel — saj moramo vedeti za kaj gre, ako se hočemo sporazumeti — 3., ker hočemo delo Prosvetne zveze še olajšati, s tem da vzbudimo med sobrati zanimanje za duha Kat. akcije, ki ga želi Prosv. zveza uvesti. Naš namen je samo ta, da se mi vsi vendar že seznanimo s Kat. akcijo. In to ne more in pri zrelih ljudeh ne sme škodovati.

Uredništvo.

rad i apostolat Katoličke Akcije. Uz njih ponestat će svih onih poteškoća, što su u posljednje vrijeme izbile u našoj javnosti upogled Katoličke Akcije.

A sve ovo, što ćemo iskazati ovdje o Katoličkoj Akciji, nije ništa drugo nego jedno ilustriranje one knjižice, što smo je lani objelodanili pod natpisom »Katolička Akcija«. Ova je knjižica lijepo primljena od katoličke javnosti, koja je u njoj našla udaren jedan sistem za naš katolički pokret. Od mnogih je naših biskupa ova knjižica i posebice pohvaljena. Neki prvaci našega katoličkog pokreta rekli su nam odmah, da se s njom potpuno slažu. Jedan nam je dapače kazao, da on tu knjižicu o Katoličkoj Akciji nosi u džepu i da se uvijek poziva na nju. Drago nam je sve ovo istaknuti, da se vidi, kako je već Kat. Akcija, prema papinskim smjernicama, uhvatila u nas jak korijen. I ako Bog da, urodit će ona ubrzo u nas najljepšim plodovima. Što dalje, mi smo svi sve to zauzetiji i oduševljeniji za Katoličku Akciju. Naš Hrvatski Katolički Narodni Savez u Zagrebu već izdaje i vjesnik pod natpisom »Katolička Akcija«, a potaknut riječima, što ih je Sveti Otac Pijo XI. izrekao Hrvatima dne 18. X. 1925.: »Uvjereni smo, da ste oduševljeni za onu Katoličku Akciju, od koje sve očekujemo za preporod pojedina, obitelji, društva i cijeloga svijeta.« Dosta bi nam bila samo ova papinska riječ, da se oduševljeno svi nađemo i organizujemo u Katoličkoj Akciji. Ali mi ćemo tu papinsku pobudnu riječ osvijetliti još i drugim predragocjenim papinskim izjavama kaošto i razlozima, što ih Sveta Stolica gdjegod u živoj zgodi i potrebi pusti u svijet i preko vatikanskog lista »L' Osservatore Romano«.

2. U svijetlu katoličkog imena.

Mi smo za Katoličku Akciju iznajprije zato, jer je u njoj, kako to vidimo u njezinoj autodefiniciji, *akcija*, to jest rad i djelo. Čovjek je stvoren za rad, za akciju. Bez akcije postadosmo jedna bara i močvara u životu. A mi hoćemo da budemo brzi, čisti i bistri kao onaj potok u našoj planini. Mi hoćemo da budemo ljuđi akcije i rada. U radu je spasenje.

I zato smo za Katoličku Akciju, jer je u njoj *katoličko* ime. Ime, koje je oduvijek najčasnije i najsajnije. Bljega naše svete Crkve. Ime, »u kojem se kriju«, kako bi rekao naš Sveti Otac, »mnogobrojni povodi osobite radosti, osobite ljubavi.« I zato razni danas mračnjaci ne mogu ni da čuju ime katoličko. Ne mogu oni da podnose svijetlo i blistavilo imena katoličkog. Oni vole loviti u mutnu, i žariti i paliti u mraku. A mi sinovi svijetla hoćemo da radimo i dišemo u svijetlu i blistavilu naše svete vjere katoličke. One vjere, koja najbolje hrani i krijepi duh naš i srce naše i misao našu i svako djelo naše.

Ovu i ovakovu misao o *akciji* i o *katoličkom imenu* izgovorio je nedavno naš Sveti Otac Pijo XI. Iza kako je Sveti Otac potaknuo Rimsku Katoličku Omladinu na što življu akciju, on je njoj onda upravo zanosno progovorio o katoličkom imenu. Ovako je Sveti Otac slavio ime katoličko:

»*Katolička Omladina*. To jest omladina, koja svoju čistoću hrani u svijetlu i blistavilu svete vjere, i svoju gorljivu djelatnost podržava vatrom Božanske Ljubavi, iz koje crpa okrepu za svoj duh, za svoje srce, za svoju misao, za sav svoj rad. Crpa Katolička Omladina tu živu okrepu u onom Božanskom Sakramentu vjere i ljubavi, u kojem nam se predaje neograničena Velikodušnost, kad se Ona ponizuje i žrtvuje za nas upravo do ponizjenja.«

Tako Sveti Otac. I kad on tako uznosi i voli ime katoličko, onda ćemo se i mi hvaliti i ponositi tim imenom svagda i svagdje. I stoga bismo preporučili, da se naš Katolički Narodni Savez zove uvijek *Katolički Narodni Savez*. Neka se ni u skraćenom ne ispušta ime katoličko, jer je ono poglavita svrha Katoličkoj Akciji pa i njezinoj Središnjici.

Primjer nam lijep daju u tom drugi katolički narodi. Tako Francuzi zovu uvijek svoj Savez: »*Fédération Nationale Catholique* (FNC). Ovaj Savez zove švicarska Kipa uvijek »*Der französische Katholikenbund*« ili skraćeno »*Der Katholikenbund*«. I katolička Švicarska voli u svo-

jim organizacijama sticati ime katoličko. Nijemci katolici rado uzimaju za svoja udruženja ne samo ime katoličko, već i svetačko. Malo prije pročitismo u splitškom »Jadranu« lijep članak o Katoličkoj Akciji i u njem istaknut naziv »Katolički Narodni Savez« za naš Savez. Dakle KNS, a ne samo NS.

Budimo ponosni svojim katoličkim imenom! Katoličko je ime najtvrđe tlo, pećina pod našim nogama. »Nije nipošto nikakvo smetanje konfesijalnog mira, ako smo mi katolici tako slobodni, da budemo ponosni i otvoreni katolici!« Tako je doviknuo urni kardinal Faulhaber njemačkim protivnicima katoličkog imena.

Ime je katoličko naš program i naš tvrd grad pred tolikim danas oborinama.

3. Za čisto katoličko opredjeljivanje.

Zašto smo mi još za Katoličku Akciju? Zato, jer ljudi Katoličke Akcije moraju da budu kvasac katoličkog nutarnjeg života, moraju da budu katolici u čitavom svom djelovanju i životu, moraju da budu neumorni apostoli privatne i javne čudorednosti, moraju da se upravo priljube uz Križ i uz Evanđelje Isusovo, pa da postanu vojska Gedeonova, koja će sigurno napokon pobijediti i predobiti silu svojih neprijatelja.

Da govorimo opet riječima Pape Pija XI.:

»Mi smo zato za Katoličku Akciju, jer je u njoj katolički život, to jest život našega nutarnjeg posvećenja. Ovaj život nutarnjeg posvećenja jest prvi cilj Katoličkoj Akciji po svim zemljama. Taj nutarnji život posvećenja, koji pronosimo svijetom dajući svet izgled. Taj nutarnji život posvećenja, koji sastoji u kucajima kršćanske misli, što se pokazuje u svim pravcima: u pravcu intelektualnom, u pravcu moralnom, u pravcu kulturnom, u pravcu socijalnom. Taj apostolat, koji je usavršenje našega individualnog života. To dublje sudjelovanje u srdačnoj vezi sa svetim svećeničkim staležem, sa svećentvom Kristovim, da se utvrdi i raširi slava Njegova Kraljevstva, Kraljevstva Našega Božanskog i Predragog Kralja.«

Tako poletno naš Sveti Otac Pijo XI. zagrijava i oduševljava svjetovnjačku katoličku mladež za Katoličku Akciju u spomenutoj besjedi, što ju je izrekao dne 7. veljače o. g. Rimskoj Katoličkoj Omladini.

Kako je u toj besjedi Papinoj sve produbljeno, sve opredijeljeno, sve čisto katolički! I kako bi prema ovim riječima našoj, recimo, »Luči« puno ljepše pristajala deviza *Sentire cum Ecclesia* ili *Za vjeru i Dom* ili *Una Sancta Catholica* ili šta drugo vjerski i katolički opredijeljeno, negoli onaj neopredijeljeni današnji njezin motto: *Bog, Narod, Socijalna Pravda!* Pokojni biskup Mahnić, kako znamo, nije mogao da čuje ono Mazzinijevo protucrkeno geslo: *Bog i Narod*. Revolucijonarac Mazzini isključivao je svako posredništvo između Boga i čovjeka. Za njega nije bilo ljudskog autoriteta. Njemu je narod bio u izravnom saobraćaju s Bogom.

Sveti Otac preporučuje danas na sve strane ovu i onu izmjenu. Pa zašto se ne bi u ime Božje i taj motto u našoj »Luči« izmijenio u koji drugi čisto katolički? Mi, u našim danas prilikama, volimo na pr. reći »Hvaljen Isus!« negoli »Hvaljen Bog!« Mi treba da se ponosno istaknemo kao kršćani katolici, kad eto hoće naši protivnici i neprijatelji da nam utuku i pogaze ovu našu svetu katoličku vjeru, u kojoj je jedinoj onaj život nutarnjeg posvećenja, o kojem tako zanosno govori Sveti Otac.

I ove još prekrasne riječi izrekao je Sveti Otac Rimskoj Katoličkoj Omladini:

»Znamo, da su vašim srcima ove Naše riječi samo razlozi i poticaji na još velikodušniju vjernost, na još gorljiviju djelatnost, na još savjesnije, marnije i srdačnije vršenje svih dužnosti, što ih od vas traži lijepo ime Katoličke Omladine, i što ste ih vi sebi naprtili sa tolikom velikodušnošću.

»Dodite dakle, predragi sinovi, i uroinite ljljan svoje čistoće u Krv Božanskog Jaganjca, u ono Vino Euharistijsko, koje je probudilo na klijanje i nicanje sve ono cvijeće djevičanstva i čistoće, po kojemu sveta Crkva Božja, Kraljevstvo

Kristovo na zemlji, tako divno sja i blista. Dodite i prislonite svoje mladenačko, zagrijano, velikodušno srce uz vječno mlado, neizmjereno toplo i goruće Srce Božanskog Učitelja, koji vas zove k sebi! I zahvalite mu za ljubav, kojom je htio, da vi budete među onima, o kojima govori danas Evanđelje: *Quibus datum est nosse mysterium Regni Dei* — kojima je dano da poznaju otajstvo Kraljevstva Božjega.

»I neka dode On sâm, Božanski Ljiljan, koji je proklijao iz djevičanske čistoće Marijine! Neka dode On, Hljeb Jakih, te u vašemu srcu zapečati sve vaše svete odluke i još više raspali onu luč, koju je vaš lijepi organizatorni tečaj užegao u vašim dušama.«

Upravo do suza diraju ove riječi Svetoga Oca Rimske Katoličke Omladini. Slično je Sveti Otac govorio lani zastupnicima Internacionalne Katoličke Omladine. Zanosnim je riječima uznosio on i tada mladenački čar, mladenačku velikodušnost, mladenačku genijalnu živahnost. On je cijelom na svijetu omladini katoličkoj i ovo poručio:

»Crkva od vas traži pripomoć i suradnju u samom apostolatu, i to u njegovom doslovnom značenju. To nije previše. Naprotiv, to su već u prvim počecima Crkve tražili Apostoli od dobrih svjetovnjaka.«

I nikad još nitko nije onako srdačno i oduševljeno pozdravio Hrvatsku Katoličku Omladinu kao Papa Katoličke Akcije u Svetoj Godini. Pozdravio je onako očinski mlade hrvatske katolike, pa ih nazvao i miroljubivima i čistima i zanosnima i iskrenima i odličnima i velikodušnima. Šteta, da naša u Zagrebu štampa nije više istakla ovu historijsku papinsku riječ Hrvatskoj Katoličkoj Omladini!

I neka naša katolička mladost bude uvijek ono, što je bila u srcu i očima Svetoga Oca! Uvijek i miroljubiva i čista i zanosna i odlična i iskrena i uslužna i velikodušna i vjerna. I neka ne dopusti nikada ni u kojem svome glasilu ni jednog jedinog retka, koji ne bi odgovarao njezinim akademskim idealima i onim lijepim vrlinama, kojima ju zaodio pred svim svijetom Namjesnik Kristov na zemlji! Disciplina njezina, kako kaže

Sveti Otac, »neka ne bude željezna, već jaka i uvjerena, ne primorana, već drago voljna, ne po komandi, već po željama, po smjernicama i napucima Svetoga Oca!« Takova jaka disciplina stvara jake karaktere.

Kad smo tako kod naše mladine, onda ćemo spomenuti i prepirku, što se u najnovije vrijeme vodi u Katoličkoj Dačkoj Ligi. Stavljeno je pitanje: »Mogu li bogoslovi biti učlanjeni u Dačku Ligu?« Mi ovdje usput samo to kažemo, da se takova pitanja ne raspravljaju i ne rješavaju u dačkim odgojnim glasilima i na dačkim sastancima. Da bude odgovor zajednički i za sve dieceze obvezatan, treba to pitanje uputiti Biskupskoj Konferenciji, i Episkopatu će, u zajednici sa Svetom Stolicom, riješiti to disciplinsko pitanje. Tako treba raditi i u svim ostalim težim pitanjima i dvojabama, pa onda neće biti suvišnih polemika i razmirica u našim redovima. Uopće dačka »Luč« treba da bude glasilo čistoće, vedrine, svjetla, miroljubivosti i svih onih vrлина, što ih Sveti Otac hoće i voli da gleda na katoličkoj omladini. Ne ide nikako, da se katolička omladina baca u sukobe, koji samo podižu prašinu i suvišnu prepirku među njom. Neka se naša »Luč« ugleda u onu Božansku Luč, o kojoj veli sv. Ivan Evanđelist: »Erat lux vera, quae illuminat omnem hominem.« Takova treba da bude mlada apostolska čuvarica najsvetijih dobara, starih istina Apostolskog Vjerovanja.

Kad ne bismo iskreno i od svega srca željeli, da naša »Luč« bude prava svjetionica našim mladim i predragim trudbenicima, ne bismo joj sigurno nikada ovač ko šta poručivali i na srce metali.

(Nadaljevanje sledi.)

Cerkveno - upravne zadeve.

Naše vojno - odškodninsko vprašanje v Trevižu.

Vsled odsotnosti vseh referentov ter predstojnika komisarijata je imela naša pot v Treviž bolj informativen kot odločiven značaj.

O spomenici, ki se tiče naših zahtev glede cerkvene odškodnine, ni bilo mogoče govoriti načelno, ker ni bilo odločujočih faktorjev doma. Vsak koreferent je povedal, kar je hotel in kar je znal. Vendar smo dobili sledeča pojasnila:

1. Manjkajoče stranske oltarje naj javi vsaka cerkev zase v Treviž. Zbor je sicer poslal skupen seznam manjkajočih oltarjev, toda ta ne zadostuje.

2. Glede zvonov se mora dobesedno izpolniti zadnja okrožnica iz Treviža št. 17400 dd. 26. 7. 1926 v vseh podrobnostih. O odpisu vsot za odvzete zvonove ni govora. Kdor hoče imeti zvonove, mora prej vse vrniti. Zlasti opozarjam, da se doloži zapisnik o odvzetih zvonovih, iz katerega je razvidno število in teža zvonov. Ako ga nimate (v prej evakuiranih vaseh so bili zvonovi pozneje odvzeti, zato ni bilo mogoče dostaviti zapisnika) morate napraviti Atto di notorietà.

3. Načrte za cerkve plača država, ako jih je sama napravila po starem vzorcu; ako pa je načrt nov in cerkev na novem prostoru zidana ali razširjena, plača stranka.

4. Povišanja vojne odškodnine za orgle nismo mogli doseči. Vojna odškodnina za premičnine se bo izplačevala, kadar bodo akti v redu. Glede chiese officiate in figliali se nismo mogli sporazumeti. Po prave ali zidanja farovžev plača Treviž, ako so občinska last, v nasprotnem slučaju spadajo vsi pod finančno intendantco.

Take informacije sem dobil na splošno. Še bo treba trkati in prositi, ako bomo hoteli doseči kak uspeh.

Posamezna cerkvena oskrbníštva dobé odgovor v »Zborniku« na drugem mestu.

Fr. Švara.

Zvonovi.

Pozno bo sicer za marsikaterega dušnega pastirja to poročilo; toda marsikomu bo vendar služilo.

Komisarijat v Trevižu je razposlal okrožnico glede zvonov s sledečo vsebino:

Zvonove deli na tri skupine: a) na one, ki so bili uničeni vsled vojnih operacij,

b) na one, ki jih je bivša avstro-ogrška vlada odvzela in plačala ter c) na one, ki so bili sicer odvzeti, toda ne plačani.

Ad a) Zvonovi se ulijejo brezpogojno, ko se dokaže, da so bili resnično uničeni vsled vojnih dogodkov.

Ad b) Komur je bivša vladavina plačala zvonove (rekvizicijska cena), mora poslati komisarijatu v Treviž prejete obli-gacije (buoni), ali zapisnik o rekviriranih zvonovih in dotično vsoto, t. i. izmenjano vsoto v lirah ali papirje avstrijskega vojskega posojila. Izmenjani denar naj se pošlje oddelku deželne kr. Zakladnice (R. Tesoreria provinciale) Trst, Pola, Reka, Zader.

Ad c) Cerkevna oskrbníštva, ki niso prejela nobenega odplačila, morajo dokazati, da so pravočasno prijavila dotični oblasti rekvizicije zvonov. (Zbor je vsem cerkv. oskrb. razposlal dotične prijavné pole in upa, da je vsak storil svojo dolžnost.) — *Prijava rekviriranih zvonov naj se napravi, ako se še ni storila, v najkrajšem času. (Pazite!)*

Ako ste predložili rekvizicijski zapisnik o zvonovih in denarne vrednostne papirje kaki javni oblasti, ie dovolj, da naznanite komu, kdaj in zakaj ste to storili. Cerkvam pod c) je dovolj, da naznajo komisarijatu, kateremu uradu in kdaj so naznanili vojno škodo. Vse ostalo bo komisarijat sam uredil.

Imate tri vrste listkov: zelene za zvonove, zgubljene vsled vojnih dogodkov, bele za rekvirirane in plačane, rdeče za rekvirirane in neplačane.

Kdor je medtem na lastne stroške naročil zvonove, naj javi komisarijatu dobo ulitja zvonov in tvrdko. — F. Švara.

Še nekaj pripomb.

1. Poudarjam: vsi naj *izpolnijo doposlane obrazce* gledé odvzetih zvonov. Italija mora vsled konvencije gledé vojne odškodnine, ki jo ima tirjati od Nem. Avstrije in Ogrske, predložiti dokazilne listine za svoje tirjatve.

2. Kdor je založil za *odvzete zvonove prejete denar v vojna posojila*, naj te obligacije ali druge vrednostne papirje vrne komisarijatu, ker nimajo za nas

za enkrat nobene vrednosti. Ko bodo druga gospodarska vprašanja z bivšo A. O. monarhijo rešena, bo treba načeti tudi vprašanje glede vojnih posojil, ki so ljudski denar; res clamat ad dominum.

3. Pri dopisovanju s komisarijatom v Trevižu pošljite poseben dopis za vsako cerkev ali javno bitje, n. pr.: Chiesa parrocchiale di chiesa figliale di, št. dopisa, predmet (oggetto), in sicer poseben dopis n. pr. za orgle, poseben za zvonove, poseben za premičnine, za stranske oltarje itd. To pa zato, da se vsakemu referatu odstopi nje mu pripadajoči predmetni referat. Kontrola dopisov je nemogoča, ako se strpa vse v en dopis z raznimi predmeti.

4. Prepis vsakega v Treviž poslanega pisma imejte doma.

5. Kdor hoče imeti od Zborovega tajništva pismeno pojasnilo gledè vojne odškodnine, naj priloži znamko za odgovor.
Fr. Švara.

Pristojbina mrtve roke — Tassa di Manomorta.

Od 1. januarja 1927 dalje bodo morale plačevati vse juridične osebe pristojbino mrtve roke — Tassa di Manomorta. To je isto, kar je bil poprej pristojbinski nametek ali ekvivalent.

Na pristojnem mestu smo zvedeli tole.

1. Čas vlaganja napovedi za pristojbino mrtve roke je do 31. dec. 1926, vendar naj jo vsak vloži čimprej. Razlog je ta. Če kdo vloži napoved šele zadnje dni decembra, se mu lahko zgodi, da bo moral plačati globo, ki znaša 120% od določene davka. V slučaju namreč, da bi bila ta napoved pomanjkljiva, jo bo mogoče popravljati in izpopolnjevati šele v letu 1927. Napoved pa, ki bi bila izpopolnjena šele v l. 1927., bi smatral registrski urad za ne pravočasno vloženo, zato bi naložil globo.

2. Med dohodke in stroške (davki in popravila) postavi tiste zneske, ki si jih prejel ali izdal v letu 1926.

3. Za vsaki dohodek je treba navesti naslov, iz katerega dohodek izvira. Zato je treba navesti in priložiti listine, iz katerih je ta naslov razviden. Vsled vojske

so se zgubile marsikatero listine, dotacijska, erekcijska in tem enaka pisma. V takih slučajih bo treba navesti in priložiti zadnjo od politične oblasti potrjeno fasijo. Ne prilagaj listin v izvirniku, ampak napravi prepis ter ga daj od županstva potrditi!

Pristojbine mrtve roke so oproščeni beneficiji, ki dobivajo dopolnitev kongruo, in one juridične osebe, ki imajo manj kot 1000 lir letnega dohodka. Kljub temu morajo vložiti napoved ter zahtevati oprostitvev.

Za sestavo napovedi je treba imeti pri rokah kr. dekret z dne 30. decembra 1923, št. 3271. Najlažje dobiš ta dekret pri županstvu. Tam imajo gotovo ali »Gazzetta Ufficiale« ali zbirko »Leggi e Decreti«.

Razne vesti.

Goriška nadškofija.

Preč. g. Gustav Koller, župnik v Podragi, je moral zapustiti službo, ker so mu odbili opcijo za it. državljanstvo; ljubljanski škof mu je podelil župnjo Sv. Jakoba ob Savi. Izpraznjeno župnjo v Podragi bo začasno oskrboval preč. g. Ivan Kovač, župnik v Št. Vidu. — Preč. g. Valentin Pirc, bivši župnik na Št. Viški gori, se preseli za administratorja v Idrijo ob Bači. — Preč. g. Herman Rosin, bivši vikar v Crauglio, je bil investiran za župnika v Terzu; na njegovo mesto pride č. g. Ivan Pastorichio, bivši vikar v Št. Martinu pri Terzu. — Č. g. Franc Ulian, kaplan v Romansu, je imenovan za upravitelja župnije Medea. — Dne 31. avgusta t. l. je umrl v Gorici preč. g. msgr. Hilarij dr. Zorn, vpok. profesor veronauka. Č. g. Ivan Nanut, kurat deželne bolnice, gre za kurata v Dolegno.

V dekliškem zavodu podjetja Brunner v Podgori se se naselile čč. sestre usmiljenke sv. Vincencija.

Tržaška škofija.

Preč. g. Andrej Furlan, župnik v Sv. Križu pri Trstu, je slavil svojo 33-letnico mašniškega posvečenja dne 2. julija t. l. Vnetemu pospeševalju češčenja evharističnega Kralja in modremu dušnemu pastirju pridružuje svoje iskrene čestitke Zbor.

Književnost.

Dr. M. B.:

»Slovenski pritrkovavec«.

Te dni nastopa svojo pot med Slovence nova knjiga, nova ne le po tisku in objavi, ampak predvsem po predmetu, ki ga obravnava, nova po vsebini nenavadne, posebne vrste. Kdo bi bil mislil, da se da o pritrkavanju cerkvenih zvonov kaj pisati, a pred nami leži kar cela knjiga. In — kar je posebno naglašati — ta knjiga nima vrstnice le v slovstvu našega naroda, ampak tudi ne — kolikor nam je znano — v literaturi drugih narodov. Nemci pač prednjačijo med narodi, njih literarna dela segajo v najbolj skrite in malenkostne kulturne kotičke, toda o pritrkavanju smo mogli doslej tudi pri njih zaslediti le par člankov, ki so pa bili objavljeni v že davno pošlih periodičnih listih.

»Slov. pritrkovavec« ni namenjen zabavi, ampak pouku; on je poučna knjiga, prirejena za samoučbo. V taki knjigi morajo metodična navodila nadomeščati delo učiteljevo. Vprašanje je torej, ali je knjiga v tej smeri uspela.

Že pogled na naslovno stran pravi, da je bila to resna volja pisateljeva. Knjiga bi lahko vsebovala le zadnje poglavje, pa bi se še vedno smela nazivati »Slov. pritrkovavec«, toda ne: »navodilo za pritrkovanje«. To imajo vršiti predidoka poglavja, zlasti V. do VIII., X. in XI. poglavje. Vsa ta poglavja vsebujejo metodični pouk za razumevanje in izvrševanje zadnjega poglavja.

Predvsem je bilo treba določiti, kako naj se zvonski glasovi zapisujejo. Pisava je morala biti primerna številu zvonških glasov, njih posebnim svojstvenostim, posebnemu načinu njih izvajanja, njih neizpremenljivi trajnosti, nemožnosti njih členkovanja in pičlemu obsegu označilnih ednot. Vse to je pojasnil pisatelj v V. pogl. ter prišel do zaključka, da »glaske niso rabljive za pisavo zvonških glasov in da je primerneje, da enačimo glasove zvonov taktnim delom ter jih označujemo kot te — s številkami«.

Naprejšnje poglavje pojasnjuje takt in njega vrste. Takt je izbral pisatelj za ritmično podlago zvonškim melodijam, obenem pa tudi za obseg vsake enovite melodije, tako da vsebuje vsaka nesestavljena melodija toliko glasov, kolikor ima takt delov. Ker pa ima vsaka melodija najmanj štiri glasove in ker more število teh glasov le toliko narasti, kolikor udarcev pritrkujočih zvonov je možno vpletati med zaporedna udarca zvone-

čega zvoná, je število taktnih vrst omejeno le na tri. Tako je torej začetek takta tudi začetek enovite melodije. In kakor je začetni del takta najvažnejši, tako je tudi v melodiji najvažnejši začetni glas in zato ga imenuje knjiga vodilni glas in dotični zvon vodilni zvon, zato je moral pisatelj vsakemu zvonu odkazati posebno mesto za napisanje številke, ki predpisujejo glas dotičnega zvoná, in tako so številke zaporedne številčne vrste raztresene po navpičnih rubrikah, katerih je toliko, kolikor je v dotičnem zvonilu zvonov. Na čelu vsake rubrike stoji ime enega zvoná.

Vsak zvon mora imeti svojega pritrkovavca, torej mora ta z udarci na zvon izvajati le tiste številke, ki so zapisane v rubriki njegovega zvoná. To je pa na vsak način lažje, kakor če bi hotel kdo — posnemaje pritrkovanje n. pr. na klavirju — izvajati vse glasove dotične melodije. Ta bi moral namreč, zasledujoč vrstno zaporednost številke, skakati v neredu po rubrikah, dočim pritrkovavcu na zvon tega ni treba. Treba mu je le ritmičnega čuvstva za umerjenost v štetju, da izvaja ritmično pravilno udarce, predpisane v rubriki njegovega zvoná. Brez čuvstva za ritem pa ni noben pritrkovavec; brez njega se ne more n'kdo pritrkovanja niti lotiti.

Največja težava je v pričetku zvonških melodij. O tem je napisal pisatelj celo naslednje (VII.) poglavje. Vendar se ni mogel iznebiti pomislekov, da bi razlaganja in pojasnila tega poglavja še ne zadostovala. Zato jim je dodal še podrobnejša navodila (VIII. pogl.). Teh navodil je 27 in tvorijo najvažnejši del metodičnega pouka. Ta navodila so neprecenljive olajševalne vrednosti tudi za III. poglavje (Priprava k pritrkovanju). S pridnim in natančnim izvajanjem teh navodil se pričetek tudi težjih zvonških melodij (vzorci št. 70 do št. 84 in št. 88 do št. 111) zelo olajša. To bodi pritrkovavcem toplo priporočeno!

Pisatelj je skušal število pripravljalnih taktov (7 in 9) okrajšati, da bi preveliko število ne plašilo. Če pa pritrkovavci najdejo v tem kako zapreko, práv lahko pomnožijo število pripravljalnih taktov čez 7 in 9, in sicer tako, da prirastkom udarcev, ki jim je pisatelj določil le en takt, navržejo še enega.

Kdor pazljivo posluša naše dosedanje pritrkovanje, spozna kmalu, da prihajajo naši pritrkovavci k pritrkovanju popolnoma nepripravljeni. To kaže dovolj ponavljanje iste melodije celo v istem komadu, navadno poizkušanje in zopetno

opuščanje melodij v sredi komadov itd. Kako dobro jim torci pride pogl. X, za sestavo sporedov in vrhu tega še konkretni primeri v XI. poglavju.

Zadnje poglavje je jedro cele knjige, rezultat vseh predidnih, gori navedenih poglavij. In ker se razteza čez polovico knjige, bo marsikomu pogled na to ogromno množino števil vzbudil vtis pogleda na neprehodni drevesni pragozd. Ta navidezni vtis se mu pa razbistri, ako temeljito prouči prejšnja navodila s sprotim primerjanjem z melodičnimi vzorci zadnjega poglavja.

Predgovor, uvod in ostala poglavja imajo namen, vzbujati v pritrkovavcih ljubezen, spoštovanje in veselje do zvonov, pa tudi skrb za njih varnost. Strogo vzeto ne spada to k pritrkovanju, ker pa nam nedostaja topredmetnih spisov, je prav, da jih spravlja knjiga spotoma v javnost.

Ali se pa ne da na knjigi nič grajati? Za sedaj — tako menimo mi — v stvarnem oziru ne. Kakor zlato v ognju, tako prestane knjiga — kot nekaj novega — izkušnjo šele v nekajletni rabi. Raba morda iztakne na knjigi to in ono hibo. Zanamcev naloga bo, ohraniti, kar je v knjigi dobrega, in popraviti morebitne pomanjkljivosti, ki se jim prva izdaja kot začetno delo ni mogla izogniti. Ena zasluga pa ostane knjigi nedotaknjena, zasluga namreč, da je prebila led preziranja zvonške glasbe našega ljudstva.

Slednjič še priporočilna beseda gg. sobratom. V noben stan ne sega knjiga tako živo kot v naš duhovski. Knjiga je sicer naslovljena na naše pritrkovavce, a zadevuje v prvi vrsti naše gg. cerkvene upravitelje. Njim so zvonovi izročeni v oskrbo in varstvo. Dober uspeh bo knjigi zagotovljen, če se zavzamejo zanj gg. sobratje. Pritrkovavci so preprosti, da bi se za knjigo pulili. Navdušenje za napredek v pritrkovanju in izpodbuda k rabi knjige mora priti od duhovnika.

Posebno toplo priporočamo knjigi dodanih deset zapovedi. Šele če se bodo te zapovedi vestno izpolnjevale, pridemo sčasoma do umnega ravnanja z zvonovi.

G. pisatelju pa čestitamo, da je doživel v tej krasni knjigi tako lep sad svojega dolgotrajnega dela za večje spoštovanje cerkvenih zvonov. Naj mu Bog da doživeti, da bodo po vseh cerkvah po navodilih njegovega spisa obzirneje in umneje ter bolj umetniško izrabljali tajinstvene sile teh božjih klicarjev.

Naj ne bo slovenske duhovnije, ki bi »Slov. pritrkovavca« ne poznala in se ne bi po njegovih navodilih prav vestno ravnala!

Dopisni kotichek zborovega tajnika.

Ker ne utegnem vsem sobratom pismo sporočiti poteka posvetovanja na komisarijatu v Trevižu, mi je Zbor dovolil tale kotichek za zasebno dopisovanje:

Levpa: Zadeva zamotana, ker je Istituto Federale izdal že 84.000 L, a vrnilo ste komaj nekaj čez 30.000 L. Treba pismenega pojasnila v Trevižu.

Trnovc: Treba bo enkrat osebno stopiti do Treviža in pojasniti položaj.

Sv. Višarje: Bo treba še pogajanj. Zadeva težka, ker je kasa prazna.

Hrenovice: Tvoje cenjeno pismo mi je izročila uprava »Zbornika«. Odgovarjam sledeče: Iz komentacij zveni nezadovoljnost. Zadnja okrožnica komisarijata v Trevižu, (ki jo dobiš pri vsakem dekanijemskem uradu in je na kratko objavljena v tej št. »Zbornika«) se tiče tudi Tvojih cerkva. Vojne obveznice pošlji komisarijatu v Trevižu, naznani tvrdko, ki je ulila zvonove, priloži račun tvrdke in račun obešanja (montiranja) zvonov. — V doglednem času dobiš vsled okrožnice vse povrnjeno.

Skrbina: Glede predmeta opozarjam na sklep Zbora, ki je bil sporočen vsem preč. gg. dekanom.

Sv. Križ - Kojsko: Spada k finančni intendanci.

Sovodnje: Rešeno povoljno.

Gradno: Akte poiskati na podprefekturi pod št. 9215/7013 od 20. 11. 1922. — Zasledovati tek in rekurirati.

Ostali sobratje ste prejeli ustmena ali pismena pojasnila, oziroma imate odgovor v poročilu iz Treviža — Da ste mi zdravi!

Fr. Švara, tajnik

Virtojba — (Vertoiba in Campisanti).

Listnica uprave.

Naročnikom sporočam, da sem s septembrsko številko odložil upravništvo »Zbornika«, ki sem ga vodil od konca lanskega decembra.

Virgil Šček.

Izdajatelj: Zbor svečnikov sv. Pavla.

Tiskarna: Katoliška tiskarna v Gorici.

Odgovorni urednik: dr. M. Brumat.

Vse dopise pošiljajte do 15. vsakega meseca le na naslov:

Dr. Mirko Brumat, stolni vikar
Gorica, Corte St' Ilario 7

Katoliška knjigarna
in devocionalnica -
v Gorici - Gosposka ulica št. 2.

TEOD. HRIBAR

**Največja izbera najfinejšega in
priprostelega blaga za obleke. -**

Ivan Temil - Gorica

Via Carducci 6 (prej Gosposka ul.)

Odlikovana brusilnica na električni
pogon. Nožarski predmeti, dišave itd.
Podružnica: Corso G. Verdi št. 40.

Moderna trdka
in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN
GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane
cerkvene predmete, kakor: svečnike,
svetiljke, kelihe, moštrance, srebrne in
kovinaste itd. ♦♦♦♦♦♦♦♦♦♦ Popravljajo se že
rabljeni predmeti s pozlačevanjem in
posrebovanjem v ognju.

Delo solidno. Cena brez konkurence.

*Nikjer se ne kaže človeška sebičnost
tako kakor v gospodarstvu. Da pa rav-
no v gospodarstvo zanese krščansko
ljubezen, to je naloga našega združ-
ništva.*

Katoliška tiskarna
Gorica - Vrh Placuta 18
Ali vršite zanjo propagando?

Ivan Kacin - Gorica

Piazza Tommaseo 29 (Placuta)

Tovarna orgel, harmonijev in glasovirjev. -
Uglašuje, prenavlja, popravlja vse te instru-
mente. Jamstvo! Zahtevajte cenik. Prodaja
se tudi na obroke!

Zobozdravnik

Dr. LOJZ KRAIGHER

specialist za bolezni v ustih in na zobeh
sprejema

v Gorici, na Travniku šte. 20.

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev

v Gorici

ulica Morelli šte. 17

Posrebuje je pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po nizki ceni.

Na razpolago

KAJ NOVEGA?

KATOLIŠKA TISKARNA
je natisnila tablico „ČE-
ŠČENJE PRESV. REŠNJEGA
TELESA,“ da se obesi v
cerkvi.

Tablica je v bistvu takale:

	se moli	ura
	„	„
	„	„
	„	„
	„	„
	„	„
	„	„

V kolonah na levi strani se napiše dan, kdaj se bo ura molila, na primer, 1. nedelja v mesecu, 2. nedelja, na praznik Brezmadežne itd. Med besedami „se moli“ ter „ura“ se napiše š evilka. Tablice so na prodaj v „Katoliški knjigarni“ v Gorici, Via Carducci 2
Sama tablica stane 30 cent., v ličnem okvirju pa 5 do 10 lir.

Brata Abuja - Gorica

ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

Urarnica in zlatarnica

L. BRAUNIZER

Gorica, Travnik 24. - Galanterije.

Zdravnik

Dr. France Jakončič

Gorica - Gosposka ulica št. 6

sprejema za notranje bolezni od 9-11, 3-4

Andrej Mavrič

Gorica, Gosposka ulica št. 3

Bogata izbira domačega in inozem-
skega sukna. — Velika izbira kožuhovin.
Lastna krojačnica moških in ženskih
oblek.

Dobro znana gostilna

„PRI MAKSU“

Izborna vino!

Terezija Petrovčič.

Naša
z. varovalnica

L'Union

se nahaja v Gorici
ulica Barzellini 2.

A. RAVNIK.